

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти *Другий (магістерський)*

Галузь знань	<i>10 Природничі науки</i>
Спеціальність	<i>104 – фізика та астрономія</i>
Освітня програма	<i>Комп'ютерне моделювання фізичних процесів</i>
Статус дисципліни	<i>Обов'язкова</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>ЄKTS – 2, 60годин, Лекц – 18, практи – 18, СРС 24</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік/ модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: канд.пед.наук, доцент, Гарєєва Фаїна Максимівна, fainamax51@gmail.com Практичні / Семінарські: канд.пед.наук, доцент, Гарєєва Фаїна Максимівна, fainamax51@gmail.com</i>
Розміщення курсу	<i>1. Кампус «КПІ ім. Ігоря Сікорського» http://login.kpi.ua/ 2.Науково-технічна бібліотека «КПІ ім. Ігоря Сікорського» http://library.kpi.ua/ 3.Дистанційний ресурс (Moodle) https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=88#section-7</i>

Програма навчальної дисципліни

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МЕТА, ПРЕДМЕТ ВИВЧАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Викладач обґрунтовує необхідність вивчення навчальної дисципліни, відповідаючи на питання «Чому майбутньому фахівцю варто вчити саме цю дисципліну?», визначає **мету, предмет дисципліни та програмні результати¹ навчання** (компетентності, знання, уміння, навички, досвід, послідовність дій в стандартних виробничих ситуаціях тощо), які студент набуде після вивчення дисципліни з розподілом на окремі освітні компоненти (якщо дисципліна вивчається декілька семестрів).

¹ Для нормативних дисциплін зазначається згідно матриці відповідності програмних компетентностей та результатів навчання в освітній програмі.

МЕТА, ПРЕДМЕТ ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Оскільки випускники другого рівня вищої освіти придатні до працевлаштування на педагогічних посадах, отже курс сфокусований на вивченні базових атрибутів педагогічної діяльності, рівнів розвитку педагогічної майстерності та її основних складових.

Мета - підготовка магістрантів до майбутньої педагогічної діяльності в вищих навчальних закладах на посадах асистентів та викладачів.

Предмет – процес професійної підготовки фахівців.

Завдання - після вивчення дисципліни випускник магістратури має бути готовий до:

- реалізації освітніх програм та навчальних планів у відповідності до державних стандартів вищої освіти;
- аналізу методів та вибору ефективних методичних заходів навчання;
- розробки та проведення всіх видів занять і контрольних заходів у вищому навчальному закладі;
- виховання та інтелектуальному розвитку особистості тих хто навчається;
- самостійного засвоєння педагогічної літератури;
- критичної оцінки занять які проводяться.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми магістри після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАТИ:

- основні принципи освіти;
- систему освіти, освітньо-кваліфікаційні рівні та структуру вищих навчальних закладів України;
- права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу;
- структуру державних стандартів вищої освіти різних рівнів;
- зміст освітньо-професійної програми свого бакалаврату та спеціальності;
- основні вимоги освітньо-кваліфікаційної характеристики своєї спеціальності;
- вимоги до складу і змісту навчально-методичної документації з спеціальності та дисципліни;
- сутність нових та інформаційних технологій навчання у вищій школі;
- принципи організації педагогічних експериментів і аналізу їх результатів;

УМІТИ:

- організовувати та аналізувати свою педагогічну діяльність;
- планувати навчальні заняття згідно з навчальним планом та програмою дисципліни;
- розробляти зміст, проводити структурування навчального матеріалу та проводити заняття різних видів;
- забезпечувати послідовність викладення матеріалу та міждисциплінарні зв'язки;
- визначати методи та засоби навчання та контролю;
- організувати та керувати пізнавальною діяльністю студентів, формувати у студентів критичне мислення та вміння здійснювати діяльність зі всіма її складовими;
- аналізувати навчальну та навчально-методичну літературу і використовувати її в педагогічній практиці;
- здійснювати контроль і оцінку результатів та проводити корекцію процесу навчання.

МАТИ УЯВУ ПРО:

- методи складання контрольних завдань і тестів з дисципліни та комплексних контрольних завдань з спеціальності;
- можливості застосування комп'ютерних технологій у навчальному процесі;
- дидактичні принципи побудови дистанційної форми навчання.

КОМПЕТЕНТНОСТІ та РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

№	Програмні компетентності	Компетентності	Результати навчання
1	<i>Загальні</i>	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p>	<p>ПРН08 Презентувати результати досліджень у формі доповідей на семінарах, конференціях тощо, здійснювати професійний письмовий опис наукового дослідження, враховуючи вимоги, мету та цільову аудиторію.</p> <p>ПРН14 Розробляти та викладати фізичні та/або астрономічні навчальні дисципліни в закладах вищої, фахової перед вищої, професійної (професійно-технічної), загальної середньої та позашкільної освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики, здійснювати необхідну консультативну та методичну підтримку здобувачів освіти.</p> <p>ПРН21. Відшукувати наукові видання, наукові бази даних тощо, оцінювати та критично аналізувати отримані інформацію та дані.</p>
2	<i>Спеціальні (фахові)</i>	<p>ФХ11. Здатність створювати та досліджувати теорії розвитку сучасного світу.</p>	

2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ДИСЦИПЛІНИ (МІСЦЕ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ СХЕМІ НАВЧАННЯ ЗА ВІДПОВІДНОЮ ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ)

Зазначається перелік дисциплін, або знань та умінь, володіння якими необхідні студенту (вимоги до рівня підготовки) для успішного засвоєння дисципліни (наприклад, «базовий рівень володіння англійською мовою не нижче А2»). Вказується перелік дисциплін які базуються на результатах навчання з даної дисципліни.

Для вивчення дисципліни студенту бажано мати навички використання текстового редактора на комп'ютері, вміння представляти матеріал в презентаціях, мати навички роботи з електронними базами наукових інститутів та бібліотек.

Навчальна дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує знання з інших освітніх і наукових галузей: філософії, педагогіки, менеджменту, історії тощо. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця дана навчальна дисципліна тісно пов'язана з іншими дисциплінами: «Психологія», «Педагогіка», «Політологія», «Соціальна філософія», «Методика викладання фізики».

Дисципліна перебуває у певному зв'язку з іншими дисциплінами соціально-логіко-гуманітарного блоку, що створюють загальну світоглядну і методологічну основу для сприйняття студентами змісту пропонованої дисципліни.

Вивчення дисципліни дозволить ефективніше опановувати дисципліну третього рівня вищої освіти Phd, а саме – проходження педагогічної практики.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Надається перелік розділів і тем всієї дисципліни.

Схема курсу

Найменування розділів, тем	Розподіл навчального часу			
	Всього	Лекції	Практикум/Семинари	СРС
Тема 1. Система освіти України 1.Реформування системи освіти України 2.Система освіти України	3,5	3	–	0,5
Тема II. Психолого-дидактичні основи процесу навчання 3.Основні поняття теорії навчання 4. Психологічні основи теорії навчання 5. Принципи дидактики	4,5	4	-	0,5
Тема III. Навчальні заняття та їх методичне забезпечення 6. Дидактичні вимоги до лекції та методика її проведення 7. Методика проведення групових занять 8. Методичне забезпечення навчального процесу	4,5	4	-	0,5

Тема IV. Забезпечення якості вищої освіти				
9. Система забезпечення якості вищої освіти				
10. Система контролю та оцінювання якості навчання	4,5	4	-	0,5
11. Проблеми педагогічної діагностики				
Тема V. Технології навчання				
12. Нові технології навчання				
13. Дистанційна технологія навчання.	3,5	3	-	0,5
Тема VI. Педагогічна майстерність викладача	35,5	-	18	17,5
Підготовка МКР	4	–	–	4
Всього	60	18	18	24

4. НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ ТА РЕСУРСИ

Зазначається: базова (підручники, навчальні посібники) та додаткова (монографії, статті, документи, електронні ресурси) література, яку потрібно прочитати або використовувати для опанування дисципліни.

Можна надати рекомендації та роз'яснення:

- де можна знайти зазначені матеріали (бібліотека, методичний кабінет, інтернет тощо);
- що з цього є обов'язковим для прочитання, а що факультативним;
- як саме студент/аспірант має використовувати ці матеріали (читати повністю, ознайомитись тощо);
- зв'язок цих ресурсів з конкретними темами дисципліни.

Бажано зазначати не більше п'яти базових джерел, які є вільно доступними, та не більше 20 додаткових.

БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Аніловська Г.Я. Університетська освіта : навч. посібник / Аніловська Г.Я., Марушко Н.С., Томаневич Л.М. Львів : «Магнолія-2018». 304 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. - К.: Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.
3. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с.
4. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна, Н. В. Любченко [та ін.] ; Ун-т менедж. освіти НАПН України. – Київ, 2017. – 316 с.
5. Педагогічна майстерність: комплекс навчально-методичного забезпечення магістрів всіх спеціальностей денної форми навчання. Укл.: Воляннюк Н.Ю., Москаленко О.В. – К. : НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», 2016. – 65 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

Інноваційні освітні технології:

1. Запровадження елементів STEAM-технологій в освітній простір гімназії:[методичний посібник] / укладачі – Ж. В. Федірко, Н. В. Дуняшенко. – Кропивницький: КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2020. – 80 с
2. Запровадження моніторингових систем оцінювання якості загальної середньої освіти на основі тестових технологій: методичні рекомендації / за ред О.І. Ляшенка, Ю.О. Жука [електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2019 -34 с.
3. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача:Навчальний посібник. – Х.: Вид-во НФаУ, 2009. – 140 с.
<http://dspace.ukrfa.kharkov.ua/bitstream/>

4. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в умовах дистанційного навчання / авторський колектив; за ред. Є. М. Бачинської, О. В. Матушевської. Біла Церква : КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів». 2020. 109 с.
5. Педагогічна майстерність : Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін./За ред. І.А. Зязюна/. – К. : Вища шк., 1997. – 349 с.
<http://www.studfiles.ru/preview/2298880/>
6. Педагогіка вищої школи : Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокошко, О.Б. Голік. - Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.
7. Добрый вечер!
8. <https://www.journals.elsevier.com/educational-research-review>
9. <https://www.sun.ac.za/english/faculty/arts/Documents/HandbookTeachingLearningHigheEd.pdf>
10. https://books.google.com.ua/books?id=KZN7AAAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
Pedagogy in Higher Education
What can Cultural Historical Activity Theory (CHAT) contribute to the solution of the problems facing higher education today? This edited volume brings together
11. https://ncert.nic.in/desm/pdf/phy_sci_partI.pdf

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ:

1. Адреси Web- серверів національних і українських бібліотек
<http://nbuv.gov.ua/internet/libweb.html>
2. Адреси електронної пошти бібліотек України <http://www.lucl.kiev.ua/win/adresf.html>
3. Бібліотека Верховної Ради України - <http://www.rada.kiev.ua>
4. Бібліотеки та інформаційні центри <http://www.rada.kiev.ua/LIBRARY/partners.html>
5. Бібліотеки Дніпропетровського національного університету –<http://www/comci,dsr.lp.ua/DSU/libraries>
6. Бібліотека Сумського державного університету <http://www.sumdu.edu.ua/pages/library/>
7. Державна науково-технічна бібліотека України - <http://www.gntb.n-t.org>
8. Електронна бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.scilib.univ.kiev.ua>
9. Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І.Чижевського - <http://www.library.online.kr.ua>
10. Луганська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О.М.Горького - <http://www.library.lg.ua>
11. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника - <http://www.lsl.lviv.ua>
12. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.lib-du.univ.kiev.ua>
13. Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія - <http://www.ukma.kiev.ua>
14. Наукова бібліотека Таврійського <http://www.lib.crimea.edu>
15. Наукова бібліотека Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя - <http://www.tu.edu.te.ua/library/>
16. Науково-технічна бібліотека Донецького державного технічного університету - <http://www.library.dgtu.donetsk.ua>
17. Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету України. Київський політехнічний університет - <http://www.library.ntu-kpi.kiev.ua>
18. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
19. Національна парламентська бібліотека України - <http://www.nplu.kiev.ua>
20. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки - <http://www.lucl.kiev.ua>
21. Українська бібліотечка - <http://www.library.uazone.net>
22. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім В.Н. Каразіна - <http://www.univer.kharkov.ua>.

5. МЕТОДИКА ОПАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА)

Надається інформація (за розділами, темами) про всі навчальні заняття (лекції, практичні, семінарські, лабораторні) та надаються рекомендації щодо їх засвоєння (наприклад, у формі календарного плану чи деталізованого опису кожного заняття та запланованої роботи).

В рамках дисципліни заплановано наступні **види навчальних занять**:

- лекції;
- практичні /семінарські заняття;
- МКР;
- самостійна робота.

Особливості проведення навчальних занять

Заняття проводяться переважно в активній і творчій формах. Пріоритетними формами організації навчання є проблемні і оглядові лекції, активні семінари, дискусії, заняття із застосуванням комп'ютерної комунікаційної техніки тощо. Методи навчання, спрямовані на формування активного сприйняття індивідуальної інформації.

ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ/ОБЛАДНАННЯ, НАОЧНІСТЬ

Під час навчання використовуються:

- різноманітні технічні засоби подання інформації (мультимедійні комплекси, інтерактивні дошки тощо);
- Google-диск з комплектом методичного забезпечення в електронному вигляді (у стадії розробки);
- засоби дистанційного навчання (електронна пошта, Zoom тощо)
- книжковий фонд бібліотеки університету, фліп-чати, інтерактивні програми інтернету, платформи «Zoom», «Moodle», освітні можливості «Ютуб». Для роботи з науковою літературою надається доступ до електронного ресурсу ELAKPI – Електронний архів наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Під час занять використовуються такі методи навчання: Словесні: **лекція** (оглядова, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація у PowerPoint), робота в малих групах, методи дистанційного навчання (відеоконференції, віртуальні лекції,) консультації, методи організації самостійної роботи, дослідження, методи усного та письмового контролю .

Повноцінне оволодіння здобувачами вищої освіти тем навчальної дисципліни відбувається під час **аудиторних занять, індивідуальної та самостійної роботи** згідно з навчальним планом.

Важливе місце відводиться самостійній роботі здобувачів вищої освіти, яка в рамках Болонського процесу розглядається як один із найважливіших елементів нових освітніх технологій.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочою навчальною програмою для засвоєння здобувачами вищої освіти під час самостійної роботи, вноситься на **поточний та підсумковий контроль** поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовується під час аудиторних навчальних занять.

Під час навчання використовуються:

1. Різноманітні технічні засоби подання інформації (мультимедійні комплекси, інтерактивні дошки тощо).
2. Засоби дистанційного навчання (електронна пошта, Zoom тощо).

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача та студента з метою засвоєння студентами матеріалу та розвитку у них практичних навичок.

Викладач призначає щотижневі **індивідуальні консультації** для того, щоб здобувачі вищої освіти змогли з'ясувати всі проблемні питання стосовно даної дисципліни. Лектор також здійснює

консультації через мережу Інтернет (**Zoom**). Всі здобувачі вищої освіти включені у **Telegram - чат** і можуть таким чином спілкуватися як між собою, так і з викладачем дисципліни для уточнення незрозумілих питань та домовлятися на додаткову консультацію у Zoom, або офлайн у методичному кабінеті.

В процесі викладання дисципліни «Педагогіка вищої школи» передбачено написання **МКР**. Метою виконання МКР є поглиблене вивчення окремих тем курсу, набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок самостійній роботі з літературою. Процес виконання роботи дає здобувачеві вищої освіти можливість проявити вміння знайти та відібрати необхідний матеріал з літературних та інших джерел, проаналізувати та систематизувати його.

Теми дисципліни взаємозв'язані, матеріал вивчається в логічній послідовності. На лекціях розкриваються найбільш суттєві теоретичні питання, які дозволяють забезпечити магістрам можливість глибокого самостійного вивчення всього програмного матеріалу. Теми та порядок самостійної роботи сформовано в логічній послідовності і повністю узгоджуються з метою дисципліни та здійснюються з використанням рекомендованої літератури.

ЛЕКЦІЇ

Тема 1. Система освіти України

1.Реформування системи освіти України

- 1.1.Об'єктивні передумови реформування системи освіти
- 1.2.1.2. Основні напрями реформування вищої освіти .
- 1.3.Європейський освітній простір. Болонський процес
- 1.4.Основні принципи освіти в Україні

Завдання СРС

1. Розкрийте зміст поняття «освіта». Сформулюйте основні цілі освіти.
2. Які об'єктивні передумови реформування системи освіти?
3. Обґрунтуйте основні цілі та напрями реформування вищої освіти в Україні.
4. Обґрунтуйте основні ідеї освіти для сталого розвитку.
5. Розкрийте основні цілі та рішення Болонського процесу.
6. Сформулюйте основні принципи освіти в Україні, обґрунтуйте шляхи їхньої реалізації.

2.Система освіти України

- 2.1 Склад системи освіти і структура освіти в Україні
- 2.2 Рівні та ступені вищої освіти
- 2.3Типи закладів вищої освіти

Завдання СРС:

1. Визначте складові системи освіти України. Сформулюйте їх призначення.
2. Розкрийте структуру освіти в Україні. Сутність рівнів і ступенів вищої освіти.
3. Дайте визначення наступним поняттям: освітній рівень, професія, спеціальність, спеціалізація спеціальності, кваліфікація.
4. Розкрийте сутність різних рівнів професійної діяльності, проведіть співставлення рівнів професійної діяльності, рівнів НРК та ступенів вищої освіти.
5. Які типи ЗВО існують в Україні? Чим вони відрізняються?
6. Розкрийте призначення і сутність статусів ЗВО: «національний» і «дослідницький»;
7. Викажіть власну думку щодо стану вищої освіти в Україні.
8. Проаналізуйте основні тенденції розвитку системи вищої освіти України.
9. Проаналізуйте основні проблеми розвитку вищої освіти України.
10. Сформулюйте Ваші пропозиції щодо поліпшення якості вищої освіти в Україні та в КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Тема II. ПСИХОЛОГО-ДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

3. Основні поняття теорії навчання

3.1 Предмет і завдання педагогіки вищої школи

3.2 Сутність ключових понять дидактики

Завдання СРС:

1. Дайте визначення поняттям «інформація» та «наукова інформація».
2. Яким вимогам має відповідати наукова інформація?
3. Наведіть приклади навичок, якими Ви володієте.
4. Як перевірити ступінь сформованості навичок?
5. Розкрийте структуру уміння.
6. Розкрийте сутність поняття «компетентність».

4. Психологічні основи теорії навчання

4.1. Модель процесу пізнання

4.2. Рівні цілей навчання та засвоєння .

Завдання СРС:

1. В чому полягає психологічна сутність пізнавального процесу? Поясніть сутність понять: мотив, установка, увага, відчуття, сприйняття, уявлення, розуміння, засвоєння.
2. Поясніть сутність пізнавальної діяльності на етапах почуттєвого і логічного пізнання.
3. Розкрийте можливі шляхи підвищення ефективності основних складових у процесі пізнання.
4. Обґрунтуйте у чому полягає важливість розуміння викладачем психічних процесів пізнання.
5. Розкрийте сутність двох типів психологічної діяльності. В чому полягає їхнє значення для педагогічної практики?
6. Розкрийте сутність різних рівнів цілей навчання та засвоєння навчального матеріалу.
7. Розкрийте сутність таксономії освітніх цілей Блума-Андерсон.
8. Обґрунтуйте у чому полягає важливість розуміння викладачем рівнів навчальних цілей.

5. Принципи дидактики

5.1. Принцип науковості

5.2. Принцип системності, систематичності і послідовності

5.3. Принцип доступності

5.4. Принцип наочності

5.5. Принципи свідомості й активності

5.6. Принцип зв'язку теорії з практикою

5.7. Принцип єдності колективного й індивідуального

Завдання СРС:

1. Розкрийте сутність складових структури закономірностей процесу навчання.
2. Розкрийте сутність основних принципів дидактики: науковість і системність. Обґрунтуйте правила їхньої реалізації в навчальному процесі.
3. Розкрийте сутність основних принципів дидактики: свідомості, єдності колективного й індивідуального. Обґрунтуйте правила їхньої реалізації в навчальному процесі.
4. Розкрийте сутність мотивації у навчанні. Обґрунтуйте завдання викладача з управління мотивацією студентів.

5. Розкрийте сутність основних принципів дидактики: доступність і зв'язок теорії з практикою. Обґрунтуйте правила їхньої реалізації в навчальному процесі.

Тема III. НАВЧАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ ТА ЇХ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

6. Дидактичні вимоги до лекції та методика її проведення

- 6.1. Роль і місце лекції у вищій школі .
- 6.2. Типи лекцій, їх призначення і завдання
- 6.3. Основні дидактичні вимоги до лекції
- 6.4. Зміст і структура лекції
- 6.5. Управління пізнавальною діяльністю студентів
- 6.6. Методика проведення лекції .
- 6.7. Особистість педагога

Завдання СРС:

1. Розкрийте головні дидактичні завдання лекції. Обґрунтуйте достоїнства і недоліки лекційного методу та шляхи їхнього усунення.
2. Обґрунтуйте основні дидактичні вимоги до змісту і структури лекції. Розкрийте завдання викладача щодо забезпечення цих вимог.
3. Розкрийте призначення й особливості різних типів лекцій. У чому складаються особливості проблемної лекції?
4. Розкрийте сутність основних методів активізації пізнавальної діяльності студентів на лекції.
5. Розкрийте призначення і сутність основних стимулів активізації пізнавальної діяльності студентів на лекції.

7. Методика проведення групових занять

- 7.1. Практичні заняття..
- 7.2. Семінарські заняття
- 7.3. Лабораторні заняття та їх методичне забезпечення
- 7.4. Комп'ютерний практикум

Завдання СРС:

1. Дайте визначення практичного заняття. Сформулюйте його дидактичні завдання. Обґрунтуйте завдання викладача на цих заняттях.
2. Надайте рекомендації щодо використання певних принципів дидактики при проведенні практичних занять.
3. Дайте визначення семінарського заняття. Дидактичні завдання різних типів семінарських занять й особливості їхнього проведення. Розкрийте роль викладачів на цих заняттях.
4. Надайте рекомендації щодо використання певних принципів дидактики при проведенні семінарських занять.
5. Дайте визначення лабораторного заняття. Сформулюйте його дидактичні завдання. Обґрунтуйте завдання викладача на етапах підготовки та проведення лабораторного заняття.
6. Розкрийте вимоги до навчально-методичного забезпечення лабораторних занять.
7. Розкрийте завдання і сутність комп'ютерного практикуму. Обґрунтуйте завдання викладача на етапах підготовки й проведення комп'ютерного практикуму.

8. Методичне забезпечення навчального процесу

- 8.1. Призначення і склад методичного забезпечення
- 8.2. Вимоги до навчальних і робочих навчальних планів
- 8.3. Вимоги до програм навчальних дисциплін і робочих програм кредитних модулів

Завдання СРС:

1. Розкрийте склад навчально-методичної документації за спеціальністю та за певною навчальною дисципліною.
2. Сформулюйте основні вимоги до навчального і робочого навчального плану.
3. Ознайомтесь зі структурою та змістом навчального і робочого навчального планів своєї спеціальності/спеціалізації.
4. Сформулюйте призначення програм навчальних дисциплін. Розкрийте зміст основних етапів їх розроблення.
5. Розкрийте вимоги до структури робочої програми КМ (кредитного модулю).
6. Ознайомтесь з програмою однієї з навчальних дисциплін та робочою програмою КМ, що викладає Ваш науковий керівник.

Тема IV. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

9. Система забезпечення якості вищої освіти

- 9.1. Основні завдання системи та процедури забезпечення якості вищої освіти
- 9.2. Система стандартів вищої освіти
- 9.3. Компетентнісний підхід щодо розроблення стандартів вищої освіти

Завдання СРС:

1. Розкрийте склад і сформулюйте основні завдання системи забезпечення якості вищої освіти.
2. Поясніть сутність процедур і заходів щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.
3. Поясніть сутність процедур і заходів щодо зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.
4. Розкрийте призначення і зміст діяльності НАЗЯВО.
5. Розкрийте завдання і технології ліцензування та акредитації.
6. Розкрийте призначення і взаємозв'язок складових стандартів вищої освіти.
7. Розкрийте призначення і структури Стандарта Вищої Освіти та Освітньої Ппрограми.
8. Поясніть сутність компетентнісного підходу щодо розроблення СВО.

10. Система контролю та оцінювання якості навчання

- 10.1. Цілі, завдання та функції контролю якості навчання
- 10.2. Вимоги до системи контролю.
- 10.3. Види, рівні та форми контролю якості навчання

Завдання СРС:

1. Сформулюйте основні цілі, завдання та функції контролю якості навчання.
2. Проведіть аналіз основних факторів, які впливають на якість навчання та їхніх характеристик.
3. Розкрийте основні вимоги до системи контролю якості навчання.
4. Обґрунтуйте завдання, цілі та функції основних видів контролю.
5. Проаналізуйте переваги та недоліки різних форм контролю.

11. Проблеми педагогічної діагностики

- 11.1. Цілі та завдання педагогічної діагностики і кваліметрії
- 11.2. Кваліметричні шкали
- 11.3. Аналіз існуючих систем оцінювання якості навчання
- 11.4. Вимоги до контрольних завдань
- 11.5. Особливості тестового контролю
- 11.6. Критерії і методи оброблення результатів контролю
- 11.7. Кваліметрія магістерських дисертацій
- 11.8. Кваліметрія рефератів
- 11.9. Методи оцінювання якості викладання

Завдання СРС:

1. Сформулюйте завдання педагогічної діагностики і педагогічної кваліметрії.

2. Розкрийте сутність різних кваліметричних шкал, дайте приклади їхнього використання у педагогіці.
3. Дайте визначення понять відмітка та оцінка, дайте приклади їхнього використання.
4. Проведіть аналіз існуючих систем оцінювання результатів навчання.
5. Розкрийте принципи різних методів вибіркового контролю.
6. Розкрийте сутність основних вимог до контрольних завдань, обґрунтуйте шляхи їхнього забезпечення.
7. Розкрийте сутність різних рівнів контрольних завдань.
8. Обґрунтуйте підходи до вибору складності, трудомісткості і тривалості контролю.
9. Поясніть критерії і методи аналізу результатів контролю, їх використання в педагогічній практиці.

Тема V. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

12. Нові технології навчання

- 12.1. Короткий огляд технологій навчання
- 12.2. Рейтингова технологія навчання
- 12.3. Технологія програмованого навчання
- 12.4. Технологія модульного навчання
- 12.5. Кредитна технологія
- 12.6. Ігрові технології навчання

Завдання СРС:

1. Дайте визначення поняттю педагогічна технологія.
2. Розкрийте структуру і принципи, що лежать в основі нових технологій навчання.
3. Сформулюйте основні положення особистісно-орієнтованої педагогічної технології.
4. Розкрийте основні положення технологій розвиваючого навчання і навчання як дослідження.
5. Сформулюйте основні положення технології формування творчої особистості.
6. Розкрийте основні положення і правила реалізації технології проблемного навчання.
7. Розкрийте сутність технології контекстного навчання.
8. Сформулюйте цілі і завдання рейтингової технології навчання.
9. Проведіть порівняльний аналіз варіантів РСО.
10. Розкрийте призначення і сутність кредитної технології навчання.
11. Сформулюйте основні ознаки різних ігрових технологій навчання.
12. Розкрийте основні психолого-педагогічні принципи побудови ділової гри.

13. Дистанційна технологія навчання.

- 13.1. Принципи дистанційного навчання
- 13.2. Технологія змішаного навчання
- 13.3. Електронні навчальні засоби

Завдання СРС:

1. Обґрунтуйте дидактичні принципи дистанційного навчання.
2. Розкрийте сутність основних принципів дистанційного навчання.
3. Розкрийте сутність змішаного навчання.
4. Обґрунтуйте дидактичні вимоги до електронних навчальних засобів.

Основні завдання циклу практичних/семінарських занять:

сформувані у студентів:

- розуміння теоретичного матеріалу;
- вміння формувати самостійні судження, відстоювати власні погляди, аргументуючи їх на основі наукових фактів;
- уміння та навички самостійної роботи з підготовки до безпосередньої участі в семінарі-обговоренні.
- розвиток у студентів вміння працювати з педагогічною літературою, готувати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, приймати активну участь у дискусії;
- готувати презентації до доповідей;
- відточувати педагогічну майстерність викладача.

Назва тем, що виносяться на самостійне опрацювання та доповіді на практичних/семінарських заняттях:

Тема VI. Педагогічна майстерність викладача

Розділ 6.1. Основні методи наукового дослідження педагогічної майстерності (теоретичні та емпіричні). Педагогічний експеримент (констатуючий та формувальний)

Питання для обговорення

1. Охарактеризуйте теоретичні методи наукового дослідження педагогічної майстерності: *аналіз, синтез, порівняння, класифікація, абстрагування, конкретизація, моделювання.*
2. Охарактеризуйте емпіричні методи наукового дослідження педагогічної майстерності: *педагогічне спостереження, опитування, експертна оцінка, тестування.*
3. Визначте сутність констатуючого педагогічного експерименту
4. Визначте сутність формувального педагогічного експерименту.
5. Визначте основні критерії педагогічної майстерності.
6. Проаналізуйте рівні педагогічної майстерності.

Завдання на СРС:

1. Здійсніть порівняльний аналіз визначення поняття «Педагогічна майстерність».
2. Проаналізуйте основні завдання педагогічної діагностики.

Розділ 6.2. Сутність педагогічної діяльності (Суспільна значущість професії педагога, його функції. Поняття педагогічної діяльності. Змістова характеристика основних компонентів професійної діяльності: мета діяльності, суб'єкт, об'єкт діяльності, засоби діяльності; результати діяльності (рівень сформованості необхідних рис та якостей особистості).

Мета: *поглибити та закріпити знання студентів про сутність педагогічної діяльності.*

Питання для обговорення:

1. Визначити основні методи діагностики особистості професіонала.
2. Охарактеризувати педагогічну діяльність (сутність, структура, характеристика компонентів).
3. Розкрити складові професійно-педагогічної діяльності.
4. Структура педагогічної діяльності.
5. Розкрийте аспекти педагогічної діяльності.

Завдання на СРС:

1. Визначте види, напрями та функції діяльності викладача.
2. Проаналізуйте основні закономірності діяльності викладача.
3. Охарактеризуйте основні напрями педагогічної діяльності.

Розділ 6.3. Педагогічна майстерність та її елементи (Зміст педагогічної майстерності викладача. Елементи педагогічної майстерності: гуманістична спрямованість, професійна компетентність, педагогічна техніка, педагогічний такт, педагогічна творчість (креативність), мовна культура. Професійно важливі якості педагога).

Мета: систематизувати та закріпити знання студентів про складові педагогічної майстерності.

Питання для обговорення:

1. Охарактеризувати елементи педагогічної майстерності
2. Визначити професійно значущі якості та умови їх розвитку.
3. Розкрити функції педагога.
4. У чому полягає сутність педагогічної майстерності?
5. Охарактеризуйте основні складові педагогічної майстерності.
6. Основні складові професійної компетентності.

Завдання на СРС:

1. Значення гуманістичної спрямованості в педагогічній діяльності.
2. Охарактеризуйте рефлексивні, мобілізаційні, інформаційні та розвиваючі вміння
3. Визначте сутність педагогічної творчості.

Розділ 6.4 Педагогічна техніка та її характеристики (Поняття педагогічної техніки та її види: зовнішня та внутрішня. Внутрішня техніка: концентрація розумових та фізичних сил педагога на досягненні дидактичної та виховної мети; механізми налаштування педагога, зняття зайвого напруження; розподіл уваги (велике, середнє, мале коло); створення творчої ділової атмосфери в аудиторії.

Невербальні засоби – статична експресія, динамічна експресія.; міжособистісний простір – дистанція, розміщення учасників спілкування; часові характеристики спілкування. Вербальні засоби - заохочувальні висловлювання, діалогізація мовлення, різноманітне використання інтонаційно-просодичних засобів, створення ефективно вербальної комунікації).

Мета: систематизувати та закріпити знання студентів про види педагогічної техніки.

Питання для обговорення:

1. Значення психотехніки у діяльності педагога.
2. Розкрийте особливості вияву педагогічної техніки та вимоги до рухів педагога.
3. Вимоги до зовнішнього вигляду педагога.
4. Охарактеризуйте основні прийоми внутрішньої техніки педагога.
5. Аналіз основних помилок викладача під час реалізації навчально-виховного процесу.
6. Назвіть складові техніки мовлення.
7. Проксеміка, кінесика, екстралінгвістика в педагогічній діяльності.
8. Складові педагогічної техніки.
9. Методи формування педагогічної техніки.
10. Розкрити рольовий репертуар педагога.

Завдання на СРС:

1. Охарактеризувати роль педагогічної творчості та творчого мислення у становленні педагога, формуванні його педагогічної майстерності.
2. Охарактеризувати поняття про педагогічну техніку педагога її структура.

Розділ 6.5. Педагогічні здібності та педагогічний такт (Структура педагогічних здібностей: перцептивні, організаторські, комунікативні, дидактичні, сугестивні, конструктивні, академічні, експресивні. Педагогічна культура. Педагогічний такт та його складові. Вимоги педагогічного такту.)

Мета: систематизувати знання студентів про структуру педагогічних здібностей.

Питання для обговорення:

1. Визначте структуру провідних педагогічних здібностей.
2. Значення педагогічної культури в діяльності викладача.
3. Охарактеризуйте складові педагогічної культури.
4. Охарактеризуйте поняття «педагогічний такт». Проаналізуйте складові педагогічного такту

5. Визначте вимоги до педагогічного такту.

Завдання на СРС:

1. Охарактеризуйте взаємозв'язок педагогічної культури та педагогічного такту.
2. Чи можна і як розвинути педагогічні здібності?

Розділ 6.6 . Педагогічне спілкування, його сутність і особливості (*Поняття педагогічного спілкування його види, цілі та функції. Структура педагогічного спілкування. Суб'єкт-суб'єктне спілкування, принципи педагогічного спілкування. Стили педагогічного спілкування (авторитарний, демократичний, ліберальний). Умови ефективності професійного мовлення педагога.*)

Мета: систематизувати знання про структуру педагогічного спілкування його види, цілі та функції.

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте сторони педагогічного спілкування
2. Проаналізуйте функції спілкування
3. Які основні вимоги до техніки і культури мовлення викладача?
4. Характеристика функціонально-рольового та особистісно зорієнтованого спілкування
5. Охарактеризуйте структуру (етапи) педагогічного спілкування
6. Стили педагогічного спілкування (В. Кан-Калік, С. Вовченко)
7. Визначте комунікативні типи особистості за класифікацією В. Сатира.
8. Охарактеризуйте стилі педагогічного спілкування за А. Марковою, Л. Мітіною.
9. Визначте стилі педагогічного спілкування за В. Латиновим.

Завдання на СРС:

1. Визначте особливості моделей спілкування за В. Кан-Каліком та І. Юсуповим.
2. Визначте, ролі які виконує викладач під час педагогічного спілкування.

Розділ 6.7: Майстерність публічного виступу (*Алгоритм публічного виступу. Підготовка до виступу. Психологічні аспекти ораторської майстерності. Ораторська майстерність та техніки доповідача. Типи ораторів. Невербальні характеристики та манери оратора. Особливості аудиторії та саморегуляція доповідача.*)

Мета: систематизувати та поглибити знання студентів про особливості та структуру до публічного виступу.

Питання для обговорення:

1. Проаналізуйте архітектуру публічного виступу.
2. Охарактеризуйте аспекти ораторської майстерності.
3. Проаналізуйте техніки доповідача.
4. Проаналізуйте основні прийоми та способи привертання уваги слухачів.
5. Визначте типи ораторів.
6. Розкрийте зміст прийомів утримання уваги.
7. Розкрийте основні способи викладу матеріалу виступу.
8. Способи впливу на аудиторію
9. Основні перешкоди та труднощі в організації публічного виступу.

Завдання на СРС:

1. Охарактеризуйте механізми живого зв'язку.
2. Значення стислої психологічної характеристики аудиторії.
3. Прийоми зниження тривожності та страху перед аудиторією.

Розділ 6.8 Педагогічна майстерність вирішення конфліктних ситуацій (*Педагогічна майстерність вирішення конфліктних ситуацій Педагогічний конфлікт та його структура. Фази конфліктної ситуації. Стили поведінки у конфліктній ситуації. Педагогічні тактики та*

стратегії вирішення конфліктних ситуацій. Методи залагодження конфліктних ситуацій у педагогічній взаємодії).

Мета: систематизувати та поглибити знання студентів про структуру педагогічного конфлікту та способи вирішення конфліктних ситуацій.

Питання для обговорення:

1. Сутність понять «конфлікт» та «Конфліктна ситуація»
2. Охарактеризуйте основні структурні елементи конфлікту
3. Визначте фази (стадії) конфліктної ситуації
4. Охарактеризуйте основні стратегії поведінки у конфліктах.
5. Проаналізуйте конфліктогени спілкування
6. Основні причини педагогічних конфліктів
7. Горизонтальні, вертикальні конфлікти, їх сутність та способи вирішення.
8. Роль третьої сторони у розв'язанні конфліктів
9. Особливості ведення переговорів у конфліктній ситуації
10. Охарактеризуйте різноманітні результати конфліктної взаємодії

Завдання на СРС:

1. Розкрийте сутність понять медіаторство, арбітраж та фасилітація.
2. Розкрийте характеристики умов перебігу конфлікту.
3. Значення психодіагностики конфліктів в педагогічній взаємодії.

Розділ 6.9 Імідж викладача та акторська майстерність (Поняття «імідж» та його структура. Принципи і технології формування іміджу викладача. Складові іміджу. Шляхи створення творчого самопочуття викладача. Роль артистизму в процесі педагогічного спілкування та його функції: мотиваційна, мобілізаційна, атрактивна, фасилітаторська, стимуляційна, синтетична. Критерії формування педагогічних та артистичних здібностей.)

Мета: систематизувати та поглибити знання студентів про сутність іміджу викладача, його складових.

Питання для обговорення:

1. Розкрийте взаємозв'язок акторської та педагогічної майстерності в педагогічній діяльності.
2. Охарактеризуйте шляхи створення творчого самопочуття викладача.
3. Визначте основні складові іміджу викладача
4. Охарактеризуйте вплив іміджу викладача на ефективність організації навчальної діяльності
5. Охарактеризуйте основні принципи та технології утворення іміджу.
6. Визначте функції артистизму у процесі педагогічного спілкування?

Завдання на СРС:

1. Які є критерії формування педагогічних та артистичних здібностей?
2. Що може викладач запозичити із системи К.С. Станіславського?

ТЕМАТИКА МКР

Тема 6.1

Завдання

1. Навести приклади редакції формулювання категорії «Педагогічна майстерність» та здійснити порівняльний аналіз визначення поняття «Педагогічна майстерність».
2. Визначити критерії педагогічної майстерності та охарактеризувати структуру цього поняття.
3. Проаналізувати основні завдання педагогічної діагностики.

Тема 6.2

Завдання

1. Розвиток поглядів на педагогічну діяльність
2. Визначте основні функції педагогічної діяльності.
3. Проаналізуйте типи поведінки викладачів за Д. Райенсом

Тема 6.3

Завдання

1. Охарактеризуйте особисті якості педагога, що впливають на його педагогічну майстерність.
2. Сутність педагогічної культури.

Тема 6.4

Завдання

1. Основні складові зовнішньої педагогічної техніки.
2. Методи формування педагогічної техніки.
3. Методи саморегуляції.

Тема 6.5

Завдання

1. Розкрити основні умови формування та розвитку педагогічних здібностей.
2. Розкрити структуру педагогічного досвіду та педагогічні здібності як головні ознаки педагогічної культури викладача
3. Визначте основні професійні якості викладача.

Тема 6.6

Завдання

1. Охарактеризувати поняття «педагогічна взаємодія».
2. Проаналізувати рівні педагогічного спілкування.
3. Охарактеризувати техніку спілкування, комунікативні вміння педагога, правила педагогічного спілкування

Тема 6.7

Завдання

1. Проаналізуйте структуру доповіді.
2. Визначте особливості слухачів.
3. Охарактеризувати компоненти ораторської майстерності

Тема 6.8

Завдання

1. Проаналізуйте причини виникнення конфліктних ситуацій.
2. Визначте оптимальні шляхи вирішення конфліктів.
3. Охарактеризуйте фази конфліктної ситуації.

Тема 6.9

Завдання

1. Проаналізуйте взаємозв'язок між педагогічною діяльністю та акторською
2. Вплив акторських здібностей викладача на якість подачі навчального матеріалу

6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА/аспіранта

Зазначаються види самостійної роботи (підготовка до аудиторних занять, проведення розрахунків за первинними даними, отриманими на лабораторних заняттях, розв'язок задач, написання реферату, виконання розрахункової роботи, виконання домашньої контрольної роботи тощо) та терміни часу, які на це відводяться.

Самостійна робота студентів спрямована на розвиток навичок ефективного пошуку науково-педагогічної інформації, її систематизації та викладу її у концентрованому вигляді **презентації** та/або літературного **огляду**. Студенти на лекціях беруть участь в бліц-опитуваннях, проходять оцінювання при виконанні модульної контрольної роботи (**МКР**) та виконують значний обсяг **самостійної роботи**, що включає самостійний пошук, систематизацію та узагальнення наукових матеріалів згідно обраної теми доповіді на практичному/семінарському занятті.. **Заохочується написання літературного огляду та презентація** роботи під час доповіді.

Самостійна робота студентів заохочується високим рейтинговим балом.

Виконується за тематикою, яка вибирається після обговорення з викладачем і є дотичною або охоплює тему науково-дослідної роботи студента в сфері педагогіки вищої школи.

СРС включає в себе декілька етапів:

- **перший етап**: пошук за анотаціями релевантної найсвіжішої наукової літератури на обрану тему. Пріоритет надається оригінальним науковим статтям, оглядам, збірникам, монографіям відомих видавництв (базова, додаткова та ін.) із високим індексом цитування. Після обговорення із викладачем списку літератури, складається план роботи і перелік питань, які слід висвітлити, їх послідовність і об'єм.

- **другий етап**: студент вивчає наукові праці, консультуючись за необхідності із викладачем, і робить структурований огляд за обраною темою обсягом від 10 до 20 сторінок з ілюстраціями та посиланнями. Після ознайомлення викладача, виправляються зроблені зауваження і робиться остаточне оформлення.

- **третій етап** – презентація, після консультації з викладачем, зробленої роботи обсягом .

Критерії оцінювання СРС (максимальна кількість балів за огляд та презентацію – **50 балів**, тільки за огляд – **35 балів**): Максимальна оцінка – в огляді лаконічно викладено 95% інформації, що стосується тематики, інформація релевантна, подана лаконічно, послідовно і структуровано, не калькована, наведено ілюстрації, посилання, формулювання та терміни точні, терміни роз'яснено. Презентація зроблена послідовно, структуровано, не переобтяжена деталями, якісно представлена.

● Зменшення від 1 до 15 балів : в огляді викладено не більше ніж 65% інформації, що стосується тематики, інформація релевантна, проте переобтяжена деталями, подана в основному послідовно і структуровано, не калькована, наведено ілюстрації, посилання, формулювання та терміни в основному точні, терміни роз'яснено. Презентація зроблена в основному послідовно, структуровано, можливо переобтяжена деталями, представлена задовільно.

● Зменшення від 16 до 30 балів: в огляді викладено не більше ніж 35% інформації, що стосується тематики, інформація переобтяжена деталями, подана не послідовно і не структуровано, часто калькована, мало ілюстрована, посилання відсутні або неповні, формулювання та терміни не точні, терміни не роз'яснено. Презентація зроблена не послідовно і не структуровано, переобтяжена деталями, представлена погано або затягнута.

Валідність оцінок забезпечується: чіткими критеріями оцінювання.

7. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ОСВІТЬОГО КОМПОНЕНТА)

Зазначається система вимог, які викладач ставить перед студентом/аспірантом:

- правила відвідування занять (як лекцій, так і практичних/лабораторних);
- правила поведінки на заняттях (активність, підготовка коротких доповідей чи текстів, відключення телефонів, використання засобів зв'язку для пошуку інформації на гугл-диску викладача чи в інтернеті тощо);
- правила захисту лабораторних робіт;
- правила захисту індивідуальних завдань;
- правила призначення заохочувальних та штрафних балів;
- політика дедлайнів та перескладань;
- політика щодо академічної доброчесності;
- інші вимоги, що не суперечать законодавству України та нормативним документам Університету.

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	5-10 балів в залежності від місця, яке зайняв	Порушення термінів виконання модульної контрольної роботи (МКР) без поважної роботи	-5 балів
Виступ на лекції/ практичному занятті з ініціативною доповіддю на обрану тему за програмою дисципліни	15 балів		
Активна участь на лекції (цікаві питання, дискусія, запропоновані особисті тести тощо)	1-5 балів		

7.1 Відвідуваність і виконання завдань

1. Відвідування лекційних занять:

- не оцінюється але є бажаним, оскільки навчальний матеріал викладається в доступній формі та є можливість обговорення дискусійних питань та уточнення незрозумілих моментів.
- відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно.

2. Відвідування практичних/семінарських занять не є обов'язковою. Але рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його активної участі на практичних/семінарських заняттях. Кожне пропущене практичне/семінарське заняття (незалежно від причин пропуску) знижує підсумковий рейтинг з дисципліни. У разі пропуску практичного/семінарського заняття обов'язково повинні бути вивчені теми, а також виконані всі завдання для СРС. Контроль знань (розуміння) студентом пропущених тем (виконання завдань СРС) відбуватиметься під час спілкування з викладачем за графіком консультацій, доступним на сайті кафедри ЗФ та МФП.

Студент, який виконає відповідні завдання (відповідь на питання) отримуватиме відповідні бали до рейтингу залежно від якості відповідей (виконання завдання СРС).

7.2 Теми і завдання для практичних/семінарських занять передбачені робочою програмою дисципліни, доступною з особистого кабінету студента в системі «Кампус» або на сайті кафедри ЗФ та МФП.

Студент на практичному/семінарському занятті може використовувати підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття (або передбачених завданням СРС) однак висловлювати позицію, читаючи з аркуша паперу не варто.

7.3 Форми роботи

Лекції, практичні/семінарські заняття. Тематика лекцій висвітлена у робочій програмі (силабусі) дисципліни. Вітаються питання від студентів до викладача під час лекції. Викладач може ставити питання окремим студентам або загалом аудиторії. Допускається діалог між студентами і викладачем на лекції. На практичних/ семінарських заняттях студенти фокусують свою увагу на засвоєнні, узагальненні та систематизації знань з педагогічної майстерності, базових педагогічних категорій, особливостей організації педагогічної діяльності та шляхів її оптимізації у змінних умовах.

7.4 Політика університету

7.4.1. Академічна доброчесність

Основні види академічної відповідальності встановлені Законом України «Про освіту». Згідно із частиною 6 статті 42 до основних видів академічної відповідальності здобувачів освіти належать: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати за навчання.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності містять такі регламентуючі документи КПІ ім. Ігоря Сікорського, оприлюднені на сайті Університету: Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://kpi.ua/files/honorcode.pdf>, Положення про систему запобігання академічному плагіату https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologen_pro_plagiat.pdf, а також нормативно-правові документи, офіційні рекомендації, накази та розпорядження, соціологічні дослідження КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичні матеріали, освітні курси <https://kpi.ua/academic-integrity>

7.4.2 Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (PCO)

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ студентів здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять і **має на меті** перевірку рівня підготовленості магістрів до освоєння майбутньої професії викладача.

Види поточного контролю: вибіркове усне опитування за темою заняття, тестовий контроль, фронтальна перевірка виконання завдань СРС, оцінка Доповіді з презентацією (за графіком

Доповідей), перевірка конспектів лекцій, перевірка і оцінка МКР, індивідуальна співбесіда з магістрами.

Об'єкт поточного контролю :

- активність та результативність роботи магістрів протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю.

КАЛЕНДАРНИЙ КОНТРОЛЬ: *проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.*

СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ: *ЗАЛІК*

УМОВИ ДОПУСКУ ДО СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ: *мінімально позитивна оцінка за МКР, семестровий рейтинг більше 40 балів.*

ОЦІНЮВАННЯ ТА КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за

- 1) **відповіді та доповнення** відповідей інших студентів у процесі дискусії на практичних/семінарських заняттях;
- 2) написання **модульної контрольної роботи (МКР)**;
- 3) виконання **СРС**;
- 4) відповіді на **Заліку**.

Студент отримує найвищий рейтинг, якщо він

- бере активну участь на проведених практичних/семінарських заняттях,
- переважно надає повні та аргументовані відповіді,
- логічно їх викладає,
- висловлює власну позицію з дискусійних питань.

Пасивна поведінка на занятті, неточності, неповнота, помилки у відповідях спричиняють зниження рейтингу студента.

Належна підготовка студента до практичного/семінарського заняття займатиме в середньому 0,5 – 1,5 години.

Викладач оцінює роботу студента на кожному практичному/семінарському занятті, але конкретна Підсумкова кількість балів за роботу на практичних/семінарських заняттях виставляється викладачем під час **Першого та другого етапу проміжної атестації** :

– на восьмому і чотирнадцятому тижнях навчання **ВІДПОВІДНО**. Рейтинг студента станом на 8-й тиждень (за результатами роботи на 4 практичних/семінарських заняттях) і 14-й тиждень (за результатами роботи на наступних 7-8 практичних/семінарських заняттях навчання повідомляється студенту на занятті чи в особистому кабінеті електронного кампусу.

На 15 - му тижні семестру студенти здають на перевірку **модульну контрольну роботу**.

Метою написання **МКР** є підтвердження рівня опанування студентами основних положень з обраної тематики, демонстрація знання відповідної літератури, вміння аналізувати матеріал, робити узагальнення та самостійні висновки.

Студент може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення студента з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

Умови допуску до семестрового контролю: зарахування усіх передбачених РП завдань.

Робота здобувачів вищої освіти оцінюється за 4- бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань здобувачів вищої освіти перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS.

№	Контрольний захід	%	Ваговий бал	К-ть	Всього
1	Активність на лекційних заняттях	10	1	10	10
2	Активність на практичних заняттях (або під час бліц-опитувань)	15	1	15	15
3	Модульна контрольна робота	25	25	1	25
4	Самостійна робота (огляд, презентація)	50	50	1	50
	Всього				100

Активність на лекційних заняттях дозволяє отримати додаткові бали до рейтингу.

Наприклад, відвідування не менш, як

18 лекцій – 10 балів; 17 лекцій – 9 балів; 16 лекцій – 8 балів; 15 лекцій – 7 бали;

14 лекцій – 6 бали; 13 лекцій – 5 бали; 12 лекцій – 4 бал; 11 лекцій – 3 балів;

10 лекцій – 2 бали; 9 лекцій – 1 бал; 8 лекцій – 0 балів;

За кожен вірну відповідь під час бліц-опитування отримується 1 бал.

Модульна контрольна робота (МКР) проводиться наприкінці 15тижня у вигляді письмового огляду питань, які були винесено на МКР.

Всі студенти отримують завдання з 25 питань.

Оцінюється за чіткими критеріями з позначенням коректної або некоректної відповіді, а також з коментарями, зауваженнями тощо.

Критерії оцінювання МКР:

- максимальна кількість балів (25балів): 95% інформації, повна правильна відповідь, там де треба наведено рисунки, позначення, є письмовий коментар щодо базових понять
- до 80% балів від максимуму (20балів): – умови попереднього пункту виконано не в повній мірі,
- до 60% балів від максимуму (15балів): – 60% інформації, відповідь правильна, але не повна, рисунки не наведено, позначення та терміни в основному вірні, проте неточні, письмові коментарі щодо базових понять є не всюди.
- До 40% балів від максимуму (10 балів) – 30% інформації, відповідь не на всі питання правильна, рисунки не наведено, позначення та терміни в основному вірні, деякі ні, письмові коментарі щодо базових понять відсутні.
- списані відповіді, які студент не може пояснити, не зараховуються

Валідність оцінок забезпечується: однозначністю та лаконічністю завдань

Обов'язкова умова допуску до екзамену/заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 40$
2	Поточний контрольний захід - Модульна контрольна робота	Виконання МКР

Додаткові умови допуску до екзамену/заліку, які заохочуються:

1. Активність на лекційних заняттях (додаються заохочувальні бали).
2. Активна самостійна робота над теоретичним матеріалом: пошук та використання інформаційних ресурсів, ілюстрацій, відео, медіа ресурсів, що доповнюють поточний курс (додаються заохочувальні бали).
3. Позитивний результат першої та другої атестацій.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року:

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою	Можливість отримання оцінки «автоматом»
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно	+
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре	+
$75 \leq RD \leq 84$	добре	+
$65 \leq RD \leq 74$	задовільно	+
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо	+
$RD < 60$	Не допущено	-
Невиконання умов допуску	Не допущено	-

ЗАЛІК

Студенти, які отримали за рейтингом i набрали протягом семестру не менше ніж 60 балів ($RD \geq 60$)), можуть отримати оцінку за залік «автоматом» згідно рейтингових балів. Якщо оцінка не задовольняє, студент здає залік, максимальна кількість балів за який = 25 балів. Питання, що виносяться на залік складаються із 2-х теоретичних питань.

Критерії оцінювання:

- максимальна кількість балів (25балів): 95% інформації, повна правильна відповідь, там де треба наведено рисунки, позначення, є письмовий коментар щодо базових понять
- до 80% балів від максимуму (20балів): – умови попереднього пункту виконано не в повній мірі,

- до 60% балів від максимуму (15балів): – 60% інформації, відповідь правильна, але не повна, рисунки не наведено, позначення та терміни в основному вірні, проте неточні, письмові коментарі щодо базових понять є не всюди.
- До 40% балів від максимуму (10 балів) – 30% інформації, відповідь не на всі питання правильна, рисунки не наведено, позначення та терміни в основному вірні, деякі ні, письмові коментарі щодо базових понять відсутні.
- списані відповіді, які студент не може пояснити, не зараховуються

Студенти, які отримали менше 40 рейтингових балів готують огляд літератури за обраною викладачем темою і після отримання додаткових рейтингових балів здають залік.

Остаточна оцінка є сумою рейтингових балів та балів, отриманих на заліку.

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

- *перелік питань, які виносяться на семестровий контроль (наприклад, як додаток до силабусу);*
- *можливість зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою;*
- *інша інформація для студентів/аспірантів щодо особливостей опанування навчальної дисципліни.*

Працюючи на **лекції** студенту варто конспектувати основні поняття, ознаки, класифікації, визначення, про які розповідатиме викладач. Якщо студент буде уважно слухати, фіксувати відповідний матеріал, потім прочитає цей текст, застосує його при підготовці до семінарського заняття. Якщо після цього студент презентує свою обґрунтовану позицію (думку), критично оцінить позиції (думки) інших студентів, ставитиме питання викладачу та студентам – обсяг засвоєного ним навчального матеріалу і глибина його розуміння збільшуватиметься в рази.

Готуючись до **семінарського заняття** студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковою навчальною літературою. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Не слід відмовлятися від відповіді на питання викладача. Навіть якщо студент не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. При цьому не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи студента і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й зекономити зусилля при проходженні семестрового контролю. Робота над рефератом передбачає поглиблене вивчення обраної психологічної проблеми, сучасної наукової літератури, а також оволодіння навичками логічного аналізу та узагальнення матеріалу, його системного викладу.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри ЗФ та МФП, канд.пед.наук , доцент Гарєєва Ф.М.

Ухвалено кафедрою ЗФ та МФП (протокол № 06 від 07.06.2023)

Погоджено Методичною комісією фізико-математичного факультету² (протокол № 10 від 27.06.2023)

² Методичною радою університету – для загальноуніверситетських дисциплін.